

POVYK

Vážení občané,

dostává se Vám do rukou první vydání Povyku v nové podobě.

Důvodem pro změnu bylo ukončení patronátu nad naším čtvrtletníkem panem Mgr. Danem Růžičkou, který se o obecní zpravodaj vzorně a pečlivě staral od jeho počátku. Tímto bychom mu rádi upřímně a srdečně poděkovali za dlouhá léta jeho práce, zodpovědnosti a kreativity. O míře jeho přínosu svědčí i fakt, že se náš Vysokopopovický mazel stane hlavním hrdinou samostatné knihy, která se začíná připravovat. Spolupráce však tímto zcela nekončí a s příspěvky Dana Růžičky se budeme setkávat i nadále.

Věříme, že změna formátu, byť není zásadní, oživí náš zpravodaj. A díky zavedení barevnosti můžeme otevřít i nový fotografický seriál z historie naší krásné obce.

Přejeme všem příjemné počtení a krásné období přicházejícího jara.

Petra Hanáková, starostka

NOVINKY V OBCI

- Druhou fází probíhá od 1. 3. 2024 rekonstrukce komunikace k Příbrami. V letošním roce nás čeká dokončení dešťové kanalizace, výstavba chodníků a na závěr oprava povrchu samotné silnice. Do výstavby jsme včlenili též umístění kabelu optického vlákna.
- Zahájili jsme projekční činnost na umístění optického kabelu v obci. Zahájení samotné realizace plánuje společnost Cetin již na podzim letošního roku.
- Dokončili jsme výstavbu příručního skladu k Pyxle, kam jsme též přeinstalovali pivní chladicí hadice, od čehož očekáváme lepší teplotní podmínky a tím také lepší kvalitu chmelového nápoje.
- Vyhlásili jsme výběrové řízení na pozici ředitele ZŠ a MŠ Vysoké Popovice. Uskuteční se v polovině května.
- V rámci příprav rekonstrukce komunikace k zemědělskému družstvu pracujeme na výkupu pozemku pro vsakovací objekt a chystáme se vyhlásit výběrové řízení na realizaci stavby.

CO PLÁNUJEME

- Jelikož jsme nezískali dotaci na tzv. křížky – soubor 4 křížků v katastru obce - plánujeme jejich postupnou rekonstrukci. Prvním křížem tak bude kříž u kostela, který opravu potřebuje nejen z estetického, ale též funkčního hlediska.
- Vzhledem k naplnění kapacity stávajícího kolumbária a množících se dotazů na další volné schránky, plánujeme pořízení druhého bloku.
- Rozběhly jsme plán rekonstrukce povrchu asfaltového hřiště u školy – vybíráme z variant umělá tráva / tartan. Plocha musí splňovat funkční podmínky pro míčové a další hry a současně být schopná plnit v zimě funkci ledové plochy.
- V rámci podpory výstavby v lokalitě za kostelem chystáme rekolaudaci stávající vodovodní přípojky v soukromém vlastnictví na hlavní řad, který bude spolufinancován novým stavebníkem. Současně zahájil Svazek vodovodů a kanalizací projekční činnosti na prodloužení kanalizace pro připojení těchto parcel. Stavba bude opět spolufinancována tamními stavebníky.
- Pro zajištění vyšší bezpečnosti a viditelnosti v hůře dostupných lokalitách uvažujeme o pořízení dalších 4 kusů solárních lamp od společnosti Ledeos, která nám podala cenovou nabídku na montáž osvětlení na klíč. Důvodem této volby jsou vysoké náklady na prodlužování klasického veřejného osvětlení napojeného na stávající systém.
- V měsíci březnu jsme získali dotaci od Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky ve výši 1.270.252,- Kč na obnovu krajinných struktur v obci Vysoké Popovice - obnova polních cest a remízů v extravilánu. Po výběrovém řízení, které chceme vyhlásit v následujících měsících, by měla výsadba proběhnout na podzim letošního roku.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

První narození občanů v roce 2024

Lukáš Bartošek

Matyáš Voneš

Pyšným rodičům přejeme mnoho krásných okamžiků, hodně lásky, zdraví a trpělivosti.

Úmrtí

V lednu zemřela ve věku nedožitých 97 let paní Věra Mikulášková.

Upřímnou soustrast rodině.

Statistika obyvatel

01.01.2024

Děti (do 15 let)	120	Děti (15 - 18 let)	29	Dospělí	585
chlapci	67	chlapci	11	muži	294
dívky	53	dívky	18	ženy	291
Děti (6 a 7 let)	17				
Děti (do 3 let)	31				
Celkem bez cizinců	734				
Cizinci	17				
CELKEM OBYVATEL	751				
Průměrný věk obyvatel	41,97				

Údaje v sestavě mají pouze informativní charakter. Oficiální počty obyvatel k 1.1. kalendářního roku najdete na stránkách Českého statistického úřadu.

POPLATKY V ROCE 2024

Vážení občané,

Obecní úřad Vysoké Popovice oznamuje, že poplatky za komunální odpad dle OZV č. 2/2021 a poplatky ze psů dle OZV č. 1/2019 lze uhradit v hotovosti na obecním úřadě v úředních hodinách, nebo na účet obce.

Číslo účtu: 8723641/0100 V.S.: číslo popisné příslušné nemovitosti.

Výše poplatků zůstává stejná:

- komunální odpad 800,-Kč za osobu přihlášenou na TP nebo za chalupu
- za každého psa 200,-Kč.

Tyto místní poplatky jsou splatné do 31. 5. 2024.

Děkujeme za jejich včasnou úhradu.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

OSTATKY

Letošní Ostatky proběhly v sobotu 10. února. U školy se sešlo přes padesát masek.

Byl krásný slunečný den a spolu s harmonikářem jsme vyrazili do uliček, na Nekázanec a na hlavní silnici. Od vstřícných spoluobčanů jsme si pochutnávali na koblížcích, řízcích, bramborácích a spoustě jiných dobrot.

Z masek nechyběla tradiční kobyła, řezník a prasátko, střapáč, medvěd, babka, smrtka apod. Masky byly veselé a většina zvládla projít celou vesnicí.

Děkujeme všem, kteří přispěli do našich kasiček, včetně náhodných projíždějících. Také obnovená večerní zábava s bohatou tombolou se vydařila. Už nyní se těším na příští setkání.

Ivana Poláková

SETKÁNÍ VE ŠKOLE

V úterý 27. února se uskutečnilo setkání rodičů v naší škole. Bylo nám potěšením pochlubit se nově zrekonstruovanými prostory školní družiny a jídelny.

Děkujeme všem rodičům i dětem, že zvládli ztížené podmínky výuky v období přestavby. Věříme, že chvíle nepohody stály za to.

ZŠ a MŠ Vysoké Popovice

PŘEHLED POČASÍ ZA ROK 2023 VE VYSOKÝCH POPOVICÍCH

V roce 2023 spadlo v naší vesnici 657,9 mm srážek. Dlouhodobý průměr (dále jen Θ) pro Vysoké Popovice činí 550-600 mm. Tedy jsme si oproti minulému roku (488,0 mm) polepšili.

Z toho v letním období napršelo 408,5 mm (Θ je 300-350 mm), což také značí srážkově podařený čas. V zimním jsem naměřil 249,4 mm (Θ je 200-250 mm). Zimní vlaha proto patřila k bohatším v historii mého

měření, tj. od roku 2004. Zapříčinil to prosinec se svými 93,2 mm, a to nejvíce 22. 12. 20,3 mm (17,5 cm sněhu) a 23. 12. 24,9 mm. Málo srážek jsem zaznamenal v září, což byl nejslabší měsíc z celého roku s pouhými 5,0 mm. Září se tím projevilo také jako 5. nejsušší měsíc ze všech v celém čase měření. Naopak nejvíce napršelo v srpnu 111,4 mm (Θ je 70 mm). Bohatě nás obdařil deštěm také duben s 94,4 mm (Θ je 35 mm)

a pak též květen se 110,9 mm (Θ je 70 mm). Vyšší denní úhrny srážek jsem naměřil 13. 4. 23,4 mm a 14. 4. 26,5 mm, kdy se jednalo o déšť trvalý. V květnu se pak vyskytly 2 bouřky 22. 5. s 32,6 mm a hned 23. 5. s 34,9 mm, což dokládá, proč lze hovořit o srážkově bohatším dubnu a květnu. 33,3 mm při trvalém dešti 5. 8. lze přiřadit ke zmíněným vyšším denním úhrnům.

Průměrná roční teplota dosáhla 10,5 °C, čímž se zařadila na 1. místo v dosavadním měření. Podobnou hodnotu měl rok 2018, a to 10,4 °C. Chladnějším oproti průměru se stal duben s 7,1 °C (dlouhodobý Θ je 7,5 °C). Jako vysoce nadprůměrné se projevilo září s 18,3 °C (Θ je 13,0 °C). To je nejvyšší hodnota od počátku pozorování platná pro září. Jako nejchladnější se ukázal únor s průměrnou měsíční teplotou plus 1,8 °C dokumentující mírnější zimu. Naopak nejteplejší červenec se pyšnil průměrem 21,3 °C. Na nejvyšší teplotu se vyšplhaly teploměry 9. 7. na 33,3 °C, na nejnižší

sestoupily 4. 12. na mínus 10,2°C.

Maximum sněhové pokrývky přišlo 23. 12. 27 cm, což patří k vyšším hodnotám za celé období měření. Nejsilnější námraza narostla 10. 12. v tloušťce 10 mm. Půda nejvíce promrzla 10. 2. do hloubky 8 cm, kdy tomuto dni předcházelo počasí s vlnou mrazů.

Nejsilnější náraz větru jsem evidoval 21. 6. 22,8 m/s při večerní bouři od západu. Nejnižší tlak 3. 11. 983,5 hPa, naopak nejvyšší 8. 2. 1043,7 hPa.

Slunce nejméně svítilo v prosinci, a to 54 hodin, nejvíce v červnu a červenci - 357 hodin. Zde je nutno říct, že červenec jsem zaznamenal se stejnou hodnotou jako červen, i když slunce obvykle nejvíce svítí kolem letního slunovratu (červen). Nejvyšší UV-index ukázaly přístroje 8,7 26. 6. mezi 13.00 -14.00 hodinou. Průměrná roční vlhkost vzduchu vyšla na 76,1 %. Pro naši oblast je Θ 75-80 %.

Hydrotermický koeficient měřen od dubna do září vyjadřující příznivost průběhu počasí v uvedené době pro růst vegetace činil 1,8 (Θ je 1,5). Z naměřených hodnot jsem ho vypočetl nejvyšší pro duben - 4,4, kdy byly srážky vyšší a teplota nižší, nejnižší pro září - 0,1, kdy bylo minimum srážek a vyšší průměrná měsíční teplota, než je obvyklé.

Index zavlažení vyšel + 21,7 (Θ je 0 až minus 20 pro naši lokalitu). Tato veli-

čina vyjadřuje vláhovou půdní bilanci během vegetačního období. Z vypočteného výsledku se ukázal nadprůměrný, tzn. odpovídá v roce 2023 pro naši obec mírně vlhká oblast.

Gorczyńského kontinentalitu jsem na základě měření propočítal na 26,8 % (Θ 28 – 29 %). Uvedené procento vyjadřuje spíše nižší hodnotu, stejně jako v několika posledních

letech (zde platí, že nižší číslo od průměru přináší oceánskému (přímořskému) klimatu a vyšší kontinentálnímu). Tím vyjadřuji skutečnost, že na nás ve Vysokých Popovicích v roce 2023 působilo větší měrou přímořské klima.

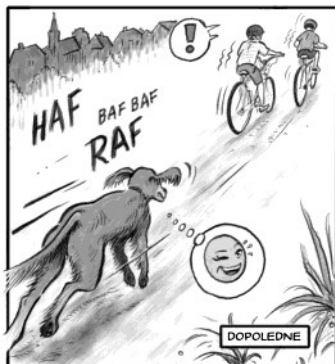
Všechny uváděné průměrné hodnoty jsou stanoveny pro Vysoké Popovice z meteorologických map ČR.

Zpracoval pozorovatel Petr Svoboda

VYSOKOPOPOVICKÝ MAZEL - 48 -

původní comic strip seriál

Námět a kresby : Dan Růžička

SLADKÉ MÁMENÍ aneb KDE SE VZALA ČOKOLÁDA

V letošním roce je to přesně 380 let, co český šlechtic Arnošt Vojtěch z Harrachu poprvé ochutnal nápoj z čokolády. Stalo se tak během jeho diplomatického pobytu v Římě a nápoj ho nadchnul natolik, že jej s sebou přivez do Čech a začal na svém dvoře podávat svým hostům. Čokoláda mu zaimponovala nejen svojí chutí, ale rovněž svými léčivými účinky, které údajně potvrdil také Harrachův dvorní lékař. A při-

tom v té době nešlo o žádný levný špás, nýbrž o velice luxusní a drahou komoditu. Z účetních knih Harrachů vyplývá, že za 3,5 kg čokolády zaplatili 5400 realů. Pro srovnání – ve stejné době zakoupili také obraz slavného malíře El Greca, který je přišel jen na 450 realů.

Samotná historie čokolády však sahá ještě mnohem dál. Z archeologických výzkumů vyplývá, že jako vůbec první konzumovali nápoj vyrobený

z kakaových bobů Aztékové a Májové, a to téměř před třemi tisíci lety. Mezi archeologickými nálezy bylo objeveno nejen náčiní ke zpracování kakaových bobů, ale také pohárky s motivy kakaovníku, které nejspíš sloužily k jejich konzumaci v tekuté podobě. Od 7. do 16. století používaly staré civilizace kakaové boby především jako platidlo, což dokazuje, jak byly ve své době cenné. Nápoj z kakaového prášku byl, jakožto dar od bohů, v té době určen pouze pro vyvolené během rituálních náboženských obřadů. Ve srovnání s dnešní horkou čokoládou byl tento nápoj velmi hořký, pěnivý a většinou se dochucoval exotickým kořením, například vanilkou, pepřem nebo chilli. Současnou pochutinu učinili z čokolády až Evropané, když nejprve do horkého nápoje začali přidávat med, později začaly vznikat první čokoládovny a z lahodného nápoje se stala ona luxusní a vysoce módní záležitost určená však zprvu pouze pro šlechtu. Evropskou kolébkou čokolády se stalo Španělsko, odtud se později rozšířila do Francie, Anglie a před zmíněnými 380 lety dorazila až k nám. Zatím se však stále jednalo pouze o čokoládový nápoj. První tabulková čokoláda vznikla až v roce 1847 a na první mléčnou čokoládu a čokoládové pralinky si lidé museli počkat až do začátku 20. století.

A co zmíněné blahodárné účinky čo-

kolády pro zdraví? Ty jsou skutečně lékařsky prokázané, díky čemuž se také první výrobky z čokoládových bobů prodávaly pouze v lékárnách. Čokoláda příznivě působí na srdce a cévy, je významným antioxidantem, snižuje riziko onemocnění rakovinou a má povzbuzující vliv na činnost mozku. Její užívání zlepšuje pozornost a psychickou kondici a zahání únavu. Pokud byste ovšem chtěli čokoládu konzumovat pro zdraví, museli byste sáhnout po té, která obsahuje nejméně 75% kakaa, a nesměli byste jí denně sníst víc než 50g. Na závěr ještě zbývá vysvětlit, odkud se samotné označení „čokoláda“ vzalo. Stejně jako tato pochutina pochází i její název z aztécké kultury. Vznikl nejspíš ze slova xocoatl (xococ – kyselý, atl – voda), a jelikož byl pro Evropany tento výraz těžko vyslovitelný, zrodila se čokoláda.

Zima je za námi, máme tu opět jaro a nyní už víte, jak si poradit s případnou jarní únavou.

Přeji krásné jarní slunečné dny a dobrou chuť.

Alena Blatanová

VYSOKÉ POPOVICE V MINULOSTI

Pohled z Nivek na serpentýny silnice do Příbrami byl pořízen ve 20. letech minulého století před elektrifikací obce. Uprostřed pod silnicí je domek hlídače cihelny, jejíž objekty lze sledovat vpravo (dnes po přestavbě stavení čp. 112). Nejniž se nacházela rozlehlá sušárna cihel, jejíž základy byly na místě patrné ještě koncem 60. let. Svahy nad ní nesou stopy po dolování cihlářské hlíny. Prostor dnešního hřiště vpravo nahoře byl královstvím hejn husí, které zde měly k dispozici i vodní plochu v podobě tzv. Sedláková rybníka vlevo nad pří-

bramskou silnicí. Rybník zde je patrný ještě na fotografiích z konce 60. let. Zástavba nad rybníkem již víceméně odpovídá současnosti, jenom málo je patrná podlouhlá stavba „obecního domu“ čp. 16 s mnoha komíny, kde byla mj. nemocnice a chudobinec (přibližně naproti nedávno zbořeného domečku čp. 17). Zcela vlevo pak můžeme přibližně na místě dnešního domu čp. 102 vidět zajímavou stodolu s částí střechy na sloupech.

text Jana Hudcová, Jiří Mrkos (dobová pohlednice z archivu Jany Hudcové)

Na vlastní žádost paní Jana Hudcová ukončuje s rokem 2023 vedení obecní kroniky, a proto bych jí ráda jménem svým i celého obecního úřadu srdečně poděkovala za její dlouholetou, pečlivou, obětavou a svědomitou práci při vedení obecní kroniky a zachovávání odkazu pro budoucí generace. Přejeme jí mnoho zdraví a spokojenosti v dalších letech.

Petra Hanáková

FOTBALOVÝ KLUB SK VYSOKÉ POPOVICE

SK Vysoké Popovice zve příznivce fotbalu na domácí utkání jarní části fotbalové ligy.

6. 4. 2024	15:30	Vysoké Popovice – Radostice
20. 4. 2024	16:00	Vysoké Popovice - Zakřany
27. 4. 2024	16:30	Vysoké Popovice - Ořechov
11. 5. 2024	17:00	Vysoké Popovice - M. Bránice
25. 5. 2024	17:00	Vysoké Popovice - Deblín
8. 6. 2024	17:00	Vysoké Popovice - Chudčice

Všechna utkání se konají v sobotu.

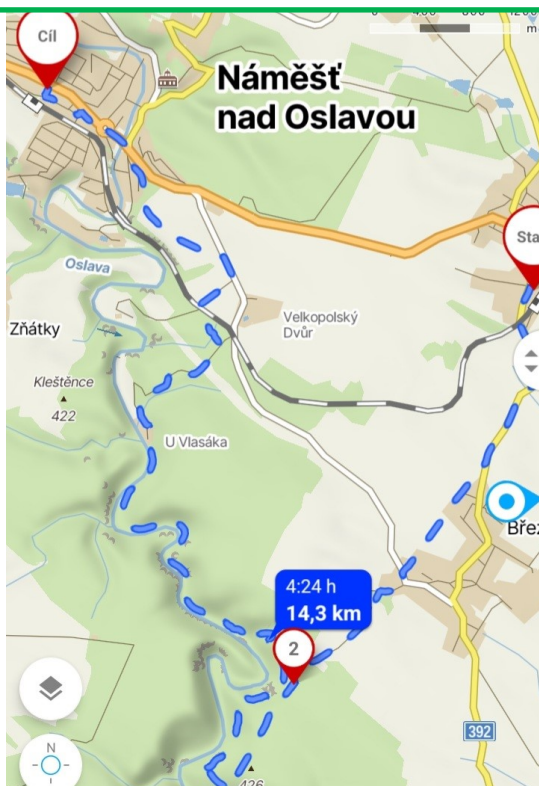
Srdečně zveme sportovní a outdoorové příznivce na společný výšlap kolem Oslavy

v sobotu 27. 4. 2024.

Odjíždíme vlakem z Vysokých Popovic v 9:20 do Kralic, odkud budeme putovat dále pěšky údolím řeky Oslavy až do Náměště.

Zpátky domů už se opět svezeme vlakem. Návrat je plánovaný v odpoledních hodinách.

Čeká nás 14 km divokou přírodou, takže nezapomeňte přibalit kvalitní obuv a svačinu.

VYSOKOPOPOVICKÉ JARO A LÉTO

6. 4. 24 Uklidíme Vysoké Popovice
14. 4. 24 Velikonoční koncert Cantorum
27. 4. 24 Jarní túra okolo řeky Oslavy
30. 4. 24 Pálení čarodějnic
31. 5. 24 Ochetnické divadlo Rosivadlo – pohádka
21. 6. 24 Předpouťová zábava
23. 6. 24 Vysokopopovická pouť
28. 6. 24 Letní kino
19. 7. 24 Letní kino
9. 8. 24 Letní kino
24. 8. 24 Vysokopopovické hody
7. 9. 24 Cesta pohádkovým lesem

A dále pro vás připravujeme promítání dokumentárních filmů, sportovní akce, tradiční setkávání seniorů a grilovací posezení v Pyxle. Termíny a podrobnosti budou upřesněny.

Joll Tatee tsisi Tere Parjon

Obecní úřad Vysoké Popovice pořádá

VELIKONOČNÍ KONCERT

Smyčcového orchestru
CANTORUM
z Náměště nad Oslavou
pod vedením Julie Raitmajerové.

Neděle 14.4.2024
v 15 hodin v kostele sv. Jana Křtitele
ve Vysokých Popovicích.

Vstupné dobrovolné.

Uklidme
Česko

Uklidme

Vysoké Popovice

6. dubna 2024

Sejdeme se v 10 hodin
u hasičky

Pytle a rukavice zajištěny,
nezapomeňte na pevnou obuv!

Alena Blatanová
737 347 503

Kontakt:

www.UklidmeCesko.cz

Partneři akce

POVYK, čtvrtletní zpravodaj obce Vysoké Popovice * Toto číslo vyšlo 28. března 2024

Vydává Obecní úřad Vysoké Popovice – místním občanům zdarma

Šéfredaktor, jazyková úprava: Mgr. Alena Blatanová

Technická a grafická úprava: Kopirovací centrum Pamiro team, Rosice

E-mailová adresa pro zasílání příspěvků, případně inzerce: obec@vysoke-popovice.cz

Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 17615